

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Knjižna in bralna kultura na Slovenskem
Course title: Book and reading culture in Slovenia

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski študiji I; 1. stopnja		2	3
Slovenian studies I; 1st degree		2	3

Vrsta predmeta / Course type

Obvezni/ Obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	-	30	-	-	65	5

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Ines Vodopivec

Jeziki /

Languages:

**Slovenščina/
Slovene**

Predavanja /

Lectures:

Vaje / Tutorial:

slovenščina/Slovene

angleščina/English

slovenščina/Slovene

angleščina/English

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Vpis v ustrezen letnik študija.

Prerequisites:

Enrollment in the relevant year of study.

Vsebina:

Branje in knjiga kot objekt pisnega in kulturnega izražanja spremljata človeka že tisočletja. Danes, ko se vedno bolj obračamo k drugim, predvsem digitalnim

Content (Syllabus outline):

Reading and the book as an object of written and cultural expression accompany us already thousands of years. Today, when we increasingly turn to other, especially digital media, "old"

<p>medijem, pa postajajo »stare« knjige in z njimi tudi bralne navade predmet preučevanja različnih znanstvenih strok tako po svetu kot tudi pri nas. Zgodovina knjige in bralne kulture od njenih začetkov do danes je inter- oziroma večdisciplinarni študijski predmet, ki je zasnovan na posebej izbranih temah z obravnavo specifičnih področij povezanih z evropsko bralno kulturo.</p> <p>Obravnava:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zgodovino razvoja evropske kritične in znanstvene misli skozi prizmo najpomembnejših zgodovinskih avtorjev (filozofi, matematiki, medicinci, farmacevti). Izpostavljeni so tudi intelektualci, ki so vplivali na slovensko ozemlje. - Zgodovino razvoja evropskih knjižnic kot intelektualnih centrov (npr. samostanske, univerzitetne) s poudarkom na slovenskem ozemlju. - raznovrstne tipe knjižnega/bralnega gradiva. - knjižne vsebine in tematike. - knjižno formo, produkcijo in založništvo. - branje in bralne navade Slovencev. - druge fenomene iz zgodovine medijev in pisne kulturne dediščine v obdobju od srednjega veka do danes. <p>Študent bo oblikoval širši spekter dognanj, ki povezujejo in na novo oblikujejo dosedanja razmišljanja in raziskovanja, vezana na omenjena področja.</p>	<p>books and with them also reading habits are becoming the subject of study of various scientific disciplines around the world and in our country. The history of books and reading culture from its beginnings to the present day is an inter- and multidisciplinary study subject based on specially selected topics by addressing specific areas related to European reading culture.</p> <p>It focuses on:</p> <ul style="list-style-type: none"> - The history of the development of European critical and scientific thought through the prism of the most important historical authors (philosophers, mathematicians, physicians, pharmacists). Intellectuals who influenced Slovenian territory are also exposed. - The history of the development of European libraries as intellectual centers (eg monasteries, universities) with an emphasis on Slovenian territory. - various types of book / reading material. - book contents and topics. - book form, production and publishing. - act of reading and reading habits of Slovenes. - other phenomena from the history of the media and written cultural heritage in the period from the Middle Ages to the present day. <p>The student will gain a wider range of knowledge and research results related to these areas.</p>
---	---

Temeljni literatura in viri / Readings:

<p>Temeljna literatura:</p> <p>VODOPIVEC, Ines. Vivitur ingenio : renesančni mojstri knjižne grafike na Slovenskem : [znanstvena monografija], (Humanistična zbirka INR). 1. izd. Ljubljana: Inštitut Nove revije, zavod za humanistiko: Nova univerza, Fakulteta za slovenske in mednarodne študije, 2018.</p> <p>VODOPIVEC, I. Bralna kultura in tiskane knjige 16. stoletja: renesansa na Dolenjskem. V: Flores in colores: barviti dokumenti kulturne dediščine 16. stoletja na Dolenjskem: = colourful documents of 16th century culture in Lower Carniola: knjige iz Frančiškanskega samostana Novo mesto: znanstvena monografija.</p>
--

Ljubljana: Brat Frančišek, 2010.

Skripta dosegljiva v PDF:

Vodopivec, Ines, Zgodovina razvoja knjige in (evropskih) knjižnic kot intelektualnih centrov. Ljubljana : FSMŠ, 2019/2020.

Dodatna literatura:

RUPEL, Dimitrij, Branje, Maribor : Obzorja, 1973.

VODOPIVEC, Ines (glavni urednik). Osebne knjižnice : njihovi tvorci in usode, (Knjižnica, letn. 59, št. 3). Ljubljana: Zveza bibliotekarskih društev Slovenije: Narodna in univerzitetna knjižnica, 2015.

VODOPIVEC, Ines (urednik). Zgodovina knjige in bralne kulture na Slovenskem, (Knjižnica, letn. 55 (2011), št. 4). Ljubljana: Zveza bibliotekarskih društev Slovenije: Narodna in univerzitetna knjižnica, 2011.

BREZNIK, M. Kultura danajskih darov: od mecenstva do avtorstva. Ljubljana: Sophia, 2009.

CHARTIER, R. The Practical Impact of Writing. V: A History of Private Life: Passions of the Renaissance. Cambridge, London: Harvard University, 2003.

CHARTIER, R. Pisanje in brisanje : pisna kultura in literatura (od 11. do 18. stoletja). Ljubljana : SH, 2008.

CRUZ, A. J. Discourses of Poverty: Social Reform and the Picaresque Novel in Early Modern Spain. Toronto; Buffalo; London: University of Toronto Press, 1999.

SUAREZ, M. F., in Woudhuysen, H. R. (ur.). Oxford companion to the book, New York: Oxford University Press, 2010.

Predmet kot reprezentanca: okus, ugled, moč = Objects as manifestations of taste, prestige and power. Ljubljana: Narodni muzej Slovenije, 2009.

ESCOLAR SOBRINO, H. The History of the book. Madrid: Fundacion German Sanchez Ruiperez, 1994.

Renesančne mitologije. Ljubljana : Nova revija, 2002.

GINZBURG, C. Sir in črvi: svet nekega mlinarja iz 16. stoletja. Ljubljana: Studia Humanitatis, 2010.

GLAVAN, M. Trubarjev album: romanje s Trubarjem. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2008.

GOLOB, N. Srednjeveški kodeksi iz Stične: XII. stoletje. Slovenska knjiga: Ljubljana, 1994.

GOLOB, N. Literatura v srednjem veku na Slovenskem in njeno občinstvo: doktorska disertacija. Ljubljana, 2008.

MCKITTERICK, D. Print, Manuscript and the Search for Order 1450–1830. Cambridge: Cambridge University Press, 2006.

Cilji in kompetence:

Objectives and competences:

Študentje se bodo:

- seznanili z razvojem slovenske bralne kulture na podlagi kronološkega pristopa.
- spoznali kulturne in zgodovinske knjižne dimenzije.
- seznanili z umestitvijo slovenske bralne kulture v širši EU kontekst.
- prepoznavali temeljne pisne spomenike kulturne dediščine na slovenskem.
- Spoznali razvoj pisnih znanstvenih virov ter načine znanstvenega komuniciranja skozi zgodovino.
- Spoznali povezanost slovenskega ozemlja z intelektualnimi centri EU v zgodovini.

Students will:

- gain knowledge of the development of Slovenian reading culture on the basis of a chronological approach.
- get to know the cultural and historical dimensions of books.
- Be acquainted with the placement of Slovenian reading culture in the wider EU context.
- identify basic written monuments of cultural heritage in Slovenia.
- Be acquainted with the development of written scientific sources and ways of scientific communication through history.
- Get to know the connection of Slovenian territory with the intellectual centers of the EU in history.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- o pisni kulturni dediščini Slovenije,
- o povezanosti ter umeščenosti razvoja slovenske znanosti v EU kontekst,
- o paralelnih pojavih bralne kulture med Slovenijo in drugimi EU članicami,
- o bistvenih značilnostih rokopisnih in tiskanih ter monografskih in periodičnih publikacij,
- pojmov pisna dediščina, premična dediščina, znanstveno besedilo, leposlovje, periodika, kodeks, gotica, rokopis, inkunabula, blokovna knjiga, tiskana knjiga, provenienca, signatura, UDK sistem itd.
- ključnih točk v zgodovinskem razvoju slovenske bralne kulture.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

- on the written cultural heritage of Slovenia,
- on the connection and location of the development of Slovenian science in the EU context,
- on parallel phenomena of reading culture between Slovenia and other EU member states,
- of the essential characteristics of manuscript and printed and monographic and periodical publications,
- of the terms written heritage, movable heritage, scientific text, literature, periodicals, codex, Gothic, manuscript, incunabula, block book, printed book, provenance, signature, UDK system, etc.
- of key points in the historical development of Slovenian reading culture.

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

<p>Oblike dela:</p> ☒ Frontalna oblika poučevanja ☐ Delo v manjših skupinah oz. v dvojicah ☒ Samostojno delo študentov ☒ e-učenje ☒ drugo (vpišite) : seminarska naloga	<p>Types of learning/teaching:</p> ☒ Frontal teaching ☐ Work in smaller groups or pair work ☒ Independent students work ☒ e-learning ☒ other: seminar
<p>Metode (načini) dela:</p> ☒ Razlaga ☐ Razgovor/ diskusija/debata ☐ Delo z besedilom ☒ Proučevanje primera ☐ Igra vlog ☒ Druge vrste nastopov študentov ☒ Reševanje nalog ☐ Študijski obiski podjetij ipd.) ☐ Vključevanje gostov iz prakse ☐ Udeležba na okrogli mizi, na konferenci	<p>Teaching methods:</p> ☒ Explanation ☐ Conversation/discussion/debate ☐ Work with texts ☒ Case studies ☐ Role-play ☒ Different presentation ☒ Solving exercises ☐ Field work (e.g. company visits) ☐ Inviting guests from companies ☐ Attending round table and conference

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Ustni ali pisni izpit:	100 %	Oral or written exam
------------------------	-------	----------------------

Reference nosilca / Lecturer's references:

Znanstvena monografija:

- VODOPIVEC, Ines. Vivitur ingenio : renesančni mojstri knjižne grafike na Slovenskem : [znanstvena monografija], (Humanistična zbirka INR). 1. izd. Ljubljana: Inštitut Nove revije, zavod za humanistiko: Nova univerza, Fakulteta za slovenske in mednarodne študije, 2018.
- VODOPIVEC, Ines, PEVEC, Felicijan, VODOPIVEC, Jedert (avtor, fotograf). Flores in colores : barviti dokumenti kulturne dediščine 16. stoletja na Dolenjskem = colourful documents of 16th century culture in Lower Carniola : knjige iz Frančiškanskega samostana Novo mesto : znanstvena monografija. Ljubljana: Brat Frančišek, 2010.
- VODOPIVEC, Ines (urednik). Zgodovina knjige in bralne kulture na Slovenskem, (Knjižnica, letn. 55 (2011), št. 4). Ljubljana: Zveza bibliotekarskih društev Slovenije: Narodna in univerzitetna knjižnica, 2011.